

הכשרת עובדים למשימות התנדבות*

לתהליך ההכשרה מספר תפקידים חשובים:

- ↔ **חיזוק המוטיבציה ויצירת מחויבות** (ולעתים גם קשר רגשי) בין המתנדבים לבין המטרה החברתית של הפירמה, ונושא ומושא התנדבות.
- ↔ **תאום ציפיות** בין המתנדבים לבין הצרכים בשטח (לפי הארגון החברתי ומנהל/ת הפעילות בפירמה).
- ↔ **הקניית ידע** וכלים מקצועיים למתנדבים.
- ↔ **הכרות מעמיקה** של מנהל/ת הפעילות חברתית בפירמה ושל הארגון החברתי עם יכולות ומיומנויות של המתנדבים, ומצד שני – הכרות מעמיקה של המתנדבים עם התפקיד ההתנדבותי.

דגשים:

- ↔ מומלץ כי תהליך ההכשרה ייבנה **תוך שיתוף פעולה** בין מחלקת משאבי אנוש / קשרי קהילה לבין השותף החברתי, וכי **השותף החברתי הוא זה שיעביר** את ההכשרה עצמה (ישנם ארגוני מתנדבים המתמחים בהכשרת מתנדבים, כגון יד שרה והמרכז להתנדבות נוער).
- ↔ **משך ההכשרה משתנה** לפי רמת המקצועיות והמיומנות הנדרשת מהמתנדבים, וכן לפי היקף המשימה החברתית. **ניתן ורצוי לבצע הכשרה קצרה גם למשימות התנדבות של יום אחד.**
- ↔ מחקרים מוכיחים כי ככל שההכשרה מעמיקה יותר, המחויבות של המתנדב למשימה ולארגון – גבוהה יותר.
- ↔ ניתן לבצע "הכשרות ריענון" מעת לעת, שיכללו גם העשרה מבחינת תוכן, וגם התמודדות עם הבעיות של המתנדבים מתוקף תפקידם.
- ↔ **מדידה, מדידה, מדידה.** חשוב להציב מטרות, יעדים ומדדים להצלחת ההכשרה, למדוד ולהסיק מסקנות [נכמובן – לדווח לנוגעים בדבר: השותף החברתי, ההנהלה וכו'].

**מבנה כללי
של מסלול הכשרה**

חלק א' – הכוונה (אוריינטציה)

- בחלק זה, שמטרתו הכרות ראשונית ויצירת חיבור רגשי ואינטלקטואלי לשותף החברתי, תיערך הכרות כללית עם המטרה החברתית, עם השותף החברתי, ועם האווירה בארגון.
- בחלק זה על המתנדבים לקבל תשובה ברורה לשאלות: מדוע עלי להתנדב כאן (מה תרומתי הייחודית)? כיצד אוכל להתנדב כאן? כיצד אוכל להשתלב עם העובדים האחרים?
- בשלב זה ילמדו המתנדבים אודות השותף החברתי: מבנה ארגוני (כולל בעלי תפקידים), היסטוריה, קהל ה"לקוחות", תכניות ושירותים, מיקום פיזי ותשתיות של הפעילות, מדיניות ונהלים של הארגון, ארגונים דומים ורלוונטיים בשדה המקצועי, מערכת ניהול המתנדבים, כולל דרישות והטבות, קודים תרבותיים בארגון (כגון לבוש).

חלק ב' – הכשרה מקצועית

- בחלק זה ילמדו המתנדבים **כיצד לבצע את התפקיד** אותו הם עתידים לבצע, כולל לימוד הבעיה החברתית והרגישויות הכרוכות בה, הכרות עם השפה המקצועית ועם המונחים המקצועיים, כלים מקצועיים, כללים רלוונטיים לתפקיד.
- זהו השלב בו כדאי להביא **סיפורים "מהשטח"** ולאפשר למתנדבים **להתנסות בסימולציות** הממחישות התמודדויות שונות שהתפקיד יזמן להם.
- בשלב זה חשוב לערוך **תאום ציפיות** עם המתנדבים לגבי ההתנדבות.
- כדאי לשלב **הרצאה של איש מקצוע** מומחה מתחום הסוגיה החברתית המטופלת. הרצאה זו מוסיפה ידע, נותנת מענה לשאלות ולחששות, ומחזקת את תחושת המקצועיות של המתנדבים.
- רצוי **ללוות את ההכשרה בחומר קריאה** ובמראי מקומות (מאמרים, כתבות, אתרי אינטרנט מומלצים), ולהפנות את המתנדבים המעוניינים בכך – למקורות העשרה נוספים.

* תודה מיוחדת לרמי סטויצקי - מנכ"ל המרכז להתנדבות נוער, למרגלית גולדשטיין - רכזת המכון לפיתוח וחקר

ההתנדבות בישראל ביד שרה, ולשרי נוריאל - סמנכ"ל ציונות 2000, על עזרתם בהכנת המסמך.